

Hazine-i Evrak

ARŞİV VE TARİH ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
JOURNAL OF ARCHIVAL AND HISTORICAL RESEARCHES

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı yayınıdır.

Published by the Presidency of the Republic of Türkiye Directorate of State Archives.

İstanbul 2025

Hazine-i Evrak

Cilt: 7, Sayı: 7, 2025

ISSN 2687-6515 / e-ISSN 2687-6019

Sahibi / Owner

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı adına
On Behalf of the Presidency of the Republic of Türkiye Directorate of State Archives
Doç. Dr. **Muhammet Ahmet TOKDEMİR**

Yayın Yönetmenleri / Editorial Directors

Sebahattin BAYRAM
Cevat EKİCİ

Yazı İşleri Müdürü/ Editor in Chief

Ramazan TUĞ

Editör / Editor

Dr. **Mesut DEMİR**

Editör Kurulu / Board of Editors

Dr. **Mesut DEMİR**
Mehmet Selim TEMEL
Kemal GURULKAN
Yiğit Ali TEPE

Yayın Kurulu / Publishing Board

Prof. Dr. **Uğur ÜNAL** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **Güray KIRPIK** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **Fatih RUKANCI** (Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. **Muhammet Ahmet TOKDEMİR** (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Doç. Dr. **Mustafa Celil ALTUNTAŞ** (İstanbul Üniversitesi)

Bilim ve Danışma Kurulu / Science and Advisory Board

Prof. Dr. **Mahmut AK** (Yükseköğretim Kurulu)
Prof. Dr. **Dündar ALIKILIÇ** (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. **Faisal AL-KANDERİ** (Kuveyt Üniversitesi)
Prof. Dr. **Hakan ANAMERİÇ** (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. **Evangelia BALTA** (Yunanistan)
Prof. Dr. **Kemal BEYDİLLİ** (İstanbul Üniversitesi/Emekli)
Prof. Dr. **Arif BİLGİN** (Sakarya Üniversitesi)
Prof. Dr. **Togay Seçkin BİRBUDAK** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **İdris BOSTAN** (İstanbul Üniversitesi/Emekli)
Prof. Dr. **Celil BOZKURT** (Düzce Üniversitesi)
Prof. Dr. **Hüseyin ÇINAR** (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. **Niyazi ÇİÇEK** (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. **Yasemin DEMİRCAN** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **Feridun M. EMECEN** (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. **Çağrı ERHAN** (Altınbaş Üniversitesi)
Prof. Dr. **Suraiya FAROQHI** (İbn Haldun Üniversitesi)
Prof. Dr. **Pal FODOR** (Macar Araştırmaları Merkezi / Macaristan)
Prof. Dr. **Muhammed HARB** (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi)
Prof. Dr. **Necdet HAYTA** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **Hasan IŞIK** (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. **Mehmet İPŞİRLİ** (İstanbul Medipol Üniversitesi)
Prof. Dr. **Taha Niyazi KARACA** (Yozgat Bozok Üniversitesi)
Prof. Dr. **Recep KARACAKAYA** (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Prof. Dr. **Osman KÖSE** (Milli Savunma Üniversitesi)
Prof. Dr. **Yılmaz KURT** (Ankara Üniversitesi / Emekli)
Prof. Dr. **Kemalettin KUZUCU** (Marmara Üniversitesi)

Prof. Dr. **Özgür KÜLCÜ** (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. **Muhittin MACİT** (Bakü Kültür ve Tanıtma Ataşeliği)
Prof. Dr. **Zekai METE** (Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. **Şahin MUSTAFAYEV** (Azerbaycan Millî İlimler Akademisi)
Prof. Dr. **İlber ORTAYLI** (MEF Üniversitesi)
Prof. Dr. **Mehmet ÖZ** (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. **Abdülkadir ÖZCAN** (Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi)
Prof. Dr. **Neşe ÖZDEN** (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. **Fikret SARİCAOĞLU** (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. **Yusuf SARINAY** (TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi)
Prof. Dr. **İlhan ŞAHİN** (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi)
Prof. Dr. **Hale ŞIVGIN** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **Fahrettin TIZLAK** (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. **Erkan TURAL** (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. **Refik TURAN** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **İsmail TÜRKÖĞLU** (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Prof. Dr. **Selma YEL** (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. **Gültekin YILDIZ** (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. **Muhammed AKDOĞAN** (İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi)
Doç. Dr. **Ersin KIRCA** (Kocaeli Üniversitesi)
Doç. Dr. **Mehmet KORKMAZ** (Milli Savunma Üniversitesi)
Doç. Dr. **Halil ÖZŞAVLI** (Şanhurfa Milletvekili)
Doç. Dr. **Bahattin YALÇINKAYA** (Marmara Üniversitesi)
Dr. **Nil BAYDAR** (Yazma Eserler Kurumu)
Dr. **Ersin DURMUŞ** (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Dr. **Fuad AL-ŞAMİ** (Yemen Millî Arşivi)
Dr. **Yasin YILDIZ** (Millî Saraylar Başkanlığı)
Murat BARDAKÇI (Cumhurbaşkanlığı Kültür Politikaları Kurulu)
Alparslan BAŞAR (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Sebahattin BAYRAM (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Serkan MENTEŞ (Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve Belge Yönetimi Başkanlığı)
Muhammet SAFİ (Cumhurbaşkanlığı Arşiv Daire Başkanı)
Ali İhsan SALİH (Devlet Arşivleri Başkanlığı Muhafaza ve Bakım Dairesi Başkanı)
Engin YÜRÜR (Büyükelçi-Dışişleri Bakanlığı Andlaşmalar Genel Müdürü)

Hakemler / Referees

Prof. Dr. **Rahman ADEMİ** (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)
Prof. Dr. **Sacit ARSLANTEKİN** (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. **Alper BAŞER** (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Prof. Dr. **Nurcan YAZICI METİN** Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Prof. Dr. **Arif SARI** (Milli Savunma Üniversitesi)
Prof. Dr. **Zeynep TARIM** (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. **Hüseyin AL** (Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu)
Doç. Dr. **İlhan GÖK** (Gümüşhane Üniversitesi)
Doç. Dr. **Bekir GÖKPINAR** (Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi)
Doç. Dr. **Leyla AKSU KILIÇ** (Uşak Üniversitesi)
Doç. Dr. **Cihan KILIÇ** (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)
Doç. Dr. **Said OLGUN** (Siirt Üniversitesi)
Doç. Dr. **Mehmet MERT SUNAR** (İstanbul Medeniyet Üniversitesi)
Doç. Dr. **Bahattin YALÇINKAYA** (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. **Gülser YARDIM** (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Dr. **Şule Sema ALKOÇ** (Bağımsız Araştırmacı)
Dr. **Seyfullah ASLAN** (Kırklareli Üniversitesi)
Dr. **Osman Nihat BIŞGIN** (Millî Saraylar Başkanlığı)
Dr. **Hasan Ali ÇAKMAK** (Bitlis Eren Üniversitesi)
Dr. **Salih DEĞİRMENCİ** (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Dr. **Melek EYİGÜN** (Millî Saraylar Başkanlığı)

Dr. **Abdussamed GEÇER** (Sağlık Bilimleri Üniversitesi)
Dr. **Kasım HIZLI** (Devlet Arşivleri Başkanlığı)
Dr. **Selami KURT** (Karabük Üniversitesi)
Dr. **Mustafa ÖZTÜRK** (Kırklareli Üniversitesi)
Dr. **Mustafa Işkın TERCAN** (Bağımsız Araştırmacı)

Grafik Tasarım / Graphic Design

Muhammed Nur ANBARLI / Vahdettin ATİK

Kapak: BOA, TŞH. 1406, Sultan Abdülmecid Tuğrası (1264)

Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları yılda iki kez yayımlanan ulusal hakemli bir dergidir. Dergide yer alan makalelerin ilmi ve fikri sorumluluğu yazarlarına aittir.

Hazine-i Evrak Journal of Archival and Historical Researches is a refereed journal published twice a year. The scientific and intellectual responsibility of the articles in the journal belongs to the authors.

Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları Dergisi'ndeki makaleler, [Creative Commons Atıf-Gayriticari 4.0 \(CC BY-NC\)](#) Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Articles in Hazine-i Evrak Journal of Archival and Historical Researches are licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 \(CC BY-NC\)](#) International License.

İletişim / Contact

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı
Osmanlı Arşivi Külliyesi
İmrahor Caddesi, Sadabad Mevkii, No: 33 Kâğıthane, İstanbul/Türkiye
Tel: 0 212 314 9423

dergi.hazineievrak@devletarsivleri.gov.tr
https://dergipark.org.tr/tr/pub/hed

Dizinler / Indexes

Başlangıç Tarihi: 2020

Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları Dergisi TÜBİTAK ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı'nda dizinlenmektedir.

İçindekiler / Table of Contents

ix

Sunuş / Foreword

xi

Editör'den / From the Editor

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

3

Gizem Telli - Hakan Anameriç

Arşiv Belgelerinin Sanat Eserlerinin Provenansındaki Belirleyiciliği

*The Determination of Archival Records
in the Provenance of Works of Art*

29

Vahap Sayın

Osmanlı Arşivine İntikal Etmeyen Osmanlı Evrakı

The Ottoman Records That Were Not Transferred to the Ottoman Archives

55

Derya Deniz

Batıya Açılan Kapı: Sava Nehri ve 1521 Belgrad Seferi İçin Kurulan Ahşap Askerî Köprüler

*The Gateway to the West: The Sava River and
the Wooden Military Bridges Built for the Siege of Belgrade 1521*

79

Abdulhadi Uysal

Dulkadıroğulları Beyliği'nin Saray Teşkilatı Hakkında Yeni Bilgiler

New Insights into the Court Organization of the Principality of Dhu'l-Kadr

IOI

Hande Rana Memiş

Demografik Dağılıma Göre Ankara Şehir Halkının Mal Varlığı ve Servet Değişimi (1730-1746)

*Wealth and Asset Fluctuation of Ankara Urban
Population According to Demographic Distribution (1730-1746)*

I27

Nahide Şimşir

Osmanlı Arşiv Belgeleri Işığında
XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısından

XIX. Yüzyılın İlk Yarısına Kadar Hırka-i Saadet Merasimleriyle İlgili Bazı Tespitler
*Some Findings Regarding Hırka-i Saadet Ceremonies From the Second Half of the XVIII Century
to the First Half of the XIX Century in the Light of Ottoman Archive Documents*

I45

Hakan Engin

Osmanlı Kale Askerlerinin Yaş İstatistiği:
İsmail Kalesi Örneği Üzerinden Kantitatif Bir İnceleme
*The Age Statistics of Ottoman Fortress Soldiers:
A Quantitative Analysis Through the Example of Izmail Fortress*

I77

Hasan Ali Çakmak

İngiliz Maliyeciler Lord Hobart ve Morgan Hugh Foster'ın İstanbul Serüveni (1861-1863)
*The Mission of British Financial Advisors Lord Hobart and Morgan Hugh Foster in The Ottoman Empire
(1861-1863)*

205

Sadık Çetin – Resul Köse

Gaza Rüştîye School
Gazze Rüştîye Mektebi

235

Enes Kavalçalan

Osmanlı Arşiv Belgeleri Işığında İşkodra Hükûmet Konağı (1857-1912)
*Government Hall in Shkodra in the Light
of Ottoman Archive Documents (1857-1912)*

283

Ayşen Ay

Yeni Devrin İhtışamlı Konakları: Beşiktaş ve Nişantaşı'nda Yapılan İlk Sadrazam Sarayları ve Devlet Ricali Konakları

Magnificent Mansions of The New Era: The First Grand Vizier Palaces and State Dignitary Mansions Built in Beşiktaş and Nişantaşı

303

Muhammet Ballı

Libohovalı Ahmed Müfid Bey'in Diplomatik ve Siyasi Faaliyetleri (1897-1912)

Diplomatic and Political Activities of Libohovalı Ahmed Mufid Bey (1897-1912)

325

Abdulkasım Gül

Yeniçeri Maaş Belge ve Defterlerinin Usul ve Muhteva Bakımından Tetkiki

Analysis of Janissary Pay Ticket and Payroll Registers in Terms of Procedure and Content